

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

5. De Duello.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

DVellum non est medium aptum ad demonstrandam veritatem, & in testimonium innocentiae saepe enim accedit, ut innocens succumbat.

- 1 Licitum non est Iudici duellum Reo indicere, propter scandalum si reus innocens: sed quandoque licitum est Reo, in tali necessitatis casu acceptatum ex zelo publicae iustitiae, (si uterque reus) tum propriae vitae salvandae gratia.

NB. Si alicui certo cognitum sit, se per calumniatorem (accusatorem falsum) iniuste in iudicio oppressurum iri, licet ipsi duellum offerre & acceptare, quando unico hoc medio periculum mortis, infamiae, amissionis omnium bonorum à se accipere putat. Afferunt Molina, Nauarr. Sed Laman.

- 2 Ad liberandam vitam è certo periculo mortis quandoque fas est cum iniquo accusatore periculum instituire quocunque modo, eo quod contra iniquum accusatorem & insidiatorem vitae naturali iure cuius permiffa sit defensio. Ergo si aliud medium non suppetat evadendi, potest duello quod defendere, tamen cum consensu Principis. Quod honoris & fortunarum defensionem, vix in praesens occurret casus. Nam vel innocentiam tuam defendere potes, vel non. Si primum, nulla erit duellum necessitas; si secundum, etsi duello certes ac vitas non ideo criminis suspicionem abolebis. Ob bona temporalia non videtur hoc Christiani homini contentaneum. Calumniatorem autem te in vitae defensionem adducentem, clam è medio tollere, si volens, pessimum

peffimum exemplum ac scandalum dabis si innotescat à te hominem à calumnia non conuictum occisum esse, & alii sequentur cum maximo Reipublicæ detrimento.

In bello seu offensiuo seu defensiuo plerunque licitum non est duellum cum hoste instituire (quippe cum inefficax sit modus resistendi per vnum: efficacior autem modus resistendi coniunctis viribus. Ergo inique communis defensio vni soli committitur) nisi in his casibus; si hostis duellum exercitui offerat, ad auertendam ignominiam & finendum bellum, iuxta exemplum Dauidis. 1. Reg. 27.

Pœna excommunicationis decreta est contra duello congregantes, & eorum patronos, auxiliares spectatores, & Ecclesiastica sepultura priuandi. Excipe Germanos, qui à censura videntur excusari, ob non receptum Concilium.

CAP. VI.

De obligatione compensandi damnum ex homicidio, vel mutilatione.

NB. Contra iniquum aggressorem duæ actiones conuertiuntur. Vna ad compensationem damni illati, secundum commutatiuæ iustitiæ æqualitatem, cuiusmodi obligatio ex ipsa natura facti oritur ante sententiam Iudicis, sed si homicidæ pœna mortis à Iudice decernatur, compensatio damnorum ferme exigi non solet, cum tamen in rigore possit, eò quod damna priuata per publicam punitionem non reficiantur. Altera est actio ciuilis & criminalis ad satisfactionem pro iniuria de qua dixi tract. hoc parte 2. cap. 6. num. 6.

In æsti-